

UZASADNIENIE

postanowienia z 13 lutego 2024 r., II AKo 24/24

Obrońcy oskarżonego R. J. złożyli wniosek:

- na podstawie „art. 42a § ustawy z dnia 14.12.2022 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz 207 z późn.zm.)” (k. 3 akt II AKo 7/24), „o zbadanie spełnienia przez (...) wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jej powołaniu jej postępowania po powołaniu (k. 3 akt II AKo 7/24);

- na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. o wyłączenie (...) „od udziału w sprawie przeciwko R. J., toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie (...), pod sygn. akt II AKa 392/23, z uwagi na dostrzeżenie przez Sąd Najwyższy w treści uzasadnienia wyroku z dnia 07.06.2023 r., sygn. akt III KK 109/23, że doszło do zmaterializowania się uzasadnionych wątpliwości odnośnie instytucjonalnej bezstronności” (k. 3-4 akt II AKo 7/24).

W dniu 8 stycznia 2024 r. (...) (wylosowana w systemie SLPS do rozpoznania wniosku o wyłączenie), złożyła żądanie wyłączenia jej od udziału w sprawie o sygn. akt II AKo 221/23, wskazując w uzasadnieniu: „uczestniczyłam w procesie nominacji K. W. na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie jako wizytator ds. karnych Sądu Apelacyjnego w Krakowie i przeprowadziłam ocenę kwalifikacji Pani Sędzi do objęcia stanowiska .” (k. 35 akt II AKo 221/23). I dlatego orzekanie w tej sprawie i rozpoznawanie wniosku o wyłączenie sędziego (...) od rozpoznania sprawy Sądu Apelacyjnego w Krakowie o sygn. akt II AKa 392/23, mogłoby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności.

W dniu 29 stycznia 2024 r. obrońcy oskarżonego R. J. złożyli wniosek o wyłączenie (...) (wylosowanego w systemie SLPS do rozpoznania wniosku o wyłączenie), od udziału w sprawie o sygn. akt II AKo 7/24 (k. 2-6 akt II AKo 20/24). W uzasadnieniu wnioskodawca powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 11 października 2023 r., sygn. akt III KK 185/23, „co do konieczności przekazania rozpoznawanej sprawy z uwagi na zaistnienie z urzędu przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Ponadto wskazywał na osobiste, negatywne i emocjonalne nastawienie sędziego J. Ś. wobec R. J., jak i jego obrońcy adw. Ł. C..

W dniu 9 lutego 2024 r. SSA L. H. (wylosowana w systemie SLPS do rozpoznania wniosku o wyłączenie), złożyła żądanie wyłączenia jej od udziału w sprawie o sygn. akt II AKo 20/24, wskazując w uzasadnieniu, że jedną z kwestii, która leży u podstaw rozpoznawanego w tej sprawie wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie J. Ś. od rozpoznania sprawy Sądu Apelacyjnego w Krakowie o sygn. akt II AKo 7/24, jest to czy sędzia rekomendowany na stanowisko sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, daje rękojmię niezawisłości i bezstronności. W tymże kontekście dodatkowo wskazała, iż na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie została powołana w dniu 3 marca 2022 r. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. I dlatego orzekanie w tej sprawie /rozpoznawanie wniosku o wyłączenie sędziego (...) od rozpoznania sprawy Sądu Apelacyjnego w Krakowie o sygn. akt II AKo 20/24 ma wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności.

Sąd Apelacyjny w Krakowie stwierdził, co następuje.

Żądanie SSA L. H. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu od udziału w postępowaniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby ona wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Ustawa w żaden sposób nie określa, jakiego rodzaju musi to być okoliczność, przyjmując zatem należy, że podstawą wyłączenia sędziego będą wszelkie okoliczności mogące wywołać u innych osób (w tym w szczególności u stron postępowania) uzasadnione podejrzenie, że sędzia przy wydawaniu orzeczenia mógłby się kierować przesłankami pozamerytorycznymi.

Odnosząc się do uzasadnienia złożonego żądania, stwierdzić należy, że nie sposób przyjąć a priori, że każdy sędzia powołany na stanowisko sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), automatycznie nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności. Wątpliwości co do bezstronności takiego sędziego muszą bowiem wynikać nie tylko z samego faktu powołania, ale również z okoliczności z nią związanych albo równocześnie z nią występujących, wykazujących brak bezstronności albo podważających ją w sposób obiektywny. Oznacza to, że wnioskodawca (żądający wyłączenia sędziego) zobowiązany jest do wykazania, że do przełamania domniemania bezstronności i niezawisłości doszło w tym konkretnym przypadku, wątpliwość ta nie może mieć bowiem jedynie charakteru abstrakcyjnego. Inne rozumienie treści art. 41 § 1 k.p.k. prowadziłoby do nieuzasadnionej dyskryminacji oraz pozbawienia obywatela prawa do sądu ustanowionego ustawą. Wskazać należy, że procedura nominacyjna zakończona powołaniem sędziego przez Prezydenta RP jest wieloetapowa i pewne jej elementy były w przeszłości zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny. Wymienić należy tytułem przykładu: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 5.06.2012., K 18/09, OTK-A 2017/48; wyrok z 27.05.2008., SK 57/06, OTK-A 2008/4/63.

Należy dodatkowo zauważyć, że w orzeczeniu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 12 marca 2019 roku 26374/18 (Guðmundur Andri Ástráðsson przeciwko Islandii), art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284 ze zm., dalej: Konwencja), poprzez wymóg ustanowienia sądu ustawą obejmuje proces powoływania sędziów w ramach krajowego porządku prawnego i krajowego wymiaru sprawiedliwości, który w praworządnym państwie musi zostać przeprowadzony zgodnie z regułami prawa krajowego obowiązującego w czasie powołania. Niezrozumiałe dlatego byłoby ograniczanie w możliwości orzekania sędziów, którzy zostali wybrani zgodnie z procedurą określoną przez władzę ustawodawczą, uprawnioną konstytucyjnie do określania sposobu wyboru kandydatów na urząd sędziowski, ostatecznie powołanych przez Prezydenta RP na konkretne stanowisko sędziowskie z konstytucyjnie określonymi ramami władzy sędziowskiej. W powyższym kontekście nie można tracić z pola widzenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2021 r. sygn. akt K 6/21 (Dz.U.2021.2161) i wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 10 marca 2022 r. sygn. akt K 7/21 (Dz.U.2022.643).

Przenosząc te rozważania na realia niniejszej sprawy podnieść należy, że powołanie SSA L. H. na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu 3 marca 2022 r. przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), nie stanowi w ocenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie samoistnej okoliczności, która wywoływałaby wątpliwości co do jej bezstronności przy rozpoznawaniu wniosku o wyłączenie (...). W konsekwencji SSA L. H. nie wykazała w złożonym żądaniu o wyłączenie okoliczności nakazujących uznać, że wynik rozstrzygnięcia w tej konkretnej sprawie mógłby rzutować na jej sytuację zawodową w kontekście wykonywania obowiązków orzeczniczych w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie, a więc, że mogłaby być z tego powodu nieobiektywna w sprawie w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.